

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
гірничої справи,
природокористування та
будівництва 27 серпня 2024 р.,
протокол № 08

Голова Вченої ради

Володимир КОТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Географія та туристична діяльність»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 103 «Науки про Землю»
освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра наук про Землю

Схвалено на засіданні
кафедри наук про Землю
26 серпня 2024 р.,
протокол № 08

Завідувач кафедри

Олена ГЕРАСИМЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми

Віктор ПІДВИСОЦЬКИЙ

Розробник: кандидат біологічних наук, доцент кафедри наук про Землю
Людмила ВАСІЛЬСВА

Житомир
2024 р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Географія та туристична діяльність» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 103 «Науки про Землю» освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами» затверджена Вченою радою факультету гірничої справи, природокористування та будівництва від 27.08.2024р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 21 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 10 «Природничі науки»	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 103 «Науки про Землю»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		2	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 2 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	__ год.
		Практичні	
		32 год.	__ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
56 год.	__ год.		
Вид контролю: екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить: для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів комплексного розуміння просторової природної і соціально-економічної різноманітності географічної оболонки Землі, особливостей природи окремих фізико-географічних регіонів, умов розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах та країнах світу, впливу туристичної діяльності на соціальний та економічний стан держави та її регіонів.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння знань про географічні особливості світу;
- ознайомлення з природою окремих фізико-географічних регіонів світу;
- аналіз основних складових туризму;
- встановлення географічних та соціокультурних закономірностей розвитку туризму на основі аналізу природних, культурно-історичних та соціально-економічних умов території;
- ознайомлення з основами туристського районування світу та України;
- обґрунтування заходів з раціонального використання ресурсів території, збереження і охорони ресурсів природно-господарського середовища в процесі рекреаційно-туристського природокористування.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 103 «Науки про Землю» та освітньо-професійною програмою «Управління земельними і водними ресурсами»:

К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К04 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

К11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.

К13. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 103 «Науки про Землю»:

ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

ПР12 Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи у науках про Землю відповідно до спеціалізації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 5

ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Вступ до географії.

Тема 1. Вступ. Географія як система наук (К03, К04, ПР01, ПР12, ПР13)

Система географічних наук. Об'єкт дослідження сучасної географії. Основні методи фізико-географічних досліджень. Об'єкт, предмет та завдання географії туризму, зв'язок з іншими науками. Місце географії туризму в системі географічних наук. Структура географії туризму.

Тема 2. Географічна оболонка та її складові (К03, К04, ПР01, ПР12, ПР13)

Географічна оболонка, закономірності та склад.

Літосфера і рельєф Землі. Вплив гірських порід на ґрунтовий покрив і географію ґрунтів. Клімат як чинник ґрунтоутворення та диференціації ґрунтового покриву. Аналіз географічних особливостей біологічного кругообігу речовини та гумусоутворення. Класифікація ґрунтів.

Атмосфера Землі. Загальна характеристика атмосфери. Склад атмосфери. Будова атмосфери. Значення атмосфери. Вплив людини на атмосферу. Клімат.

Гідросфера Землі. Роль води у природі. Колообіг води у природі. Рівняння водного балансу. Частина гідросфери. Поверхневі води. Підземні води.

Біосфера Землі. Структура біосфери. Жива речовина. Розподіл життя у біосфері. Жива речовина. Геохімічна робота живої речовини. Енергетичний баланс біосфери. Зміни енергетичного балансу біосфери, пов'язані з діяльністю людини. Кругообіг важливих хімічних елементів у біосфері. Стабільність біосфери. Ноосфера, управління біосферою.

Тема 3. Земельні ресурси (К03, К04, ПР01, ПР12, ПР13)

Значення земельних ресурсів у житті людини. Особливості земельних ресурсів як основного засобу виробництва у сільському господарстві. Таксономічні одиниці класифікації земельного фонду. Основні екологічні функції земель. Земельні ресурси світу. Структура світових земельних ресурсів. Розподіл земель в межах ґрунтово-біокліматичних поясів. Потенціальні можливості використання земельних ресурсів світу. Категорії земельних ресурсів України. Категорії земель України за основним цільовим призначенням. Землі сільськогосподарського призначення. Землі житлової та громадської забудови. Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення. Землі оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення. Землі лісового та водного фонду. Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 7

Тема 4. Водні ресурси (К03, К04, К11, К13, ПР01, ПР12, ПР13)

Загальні відомості та основні поняття. Водні ресурси світу, України зокрема. Використання водних ресурсів. Ресурси річкового стоку і підземних вод. Основні напрями водокористування. Забір свіжої води. Споживання води в промисловості. Використання води у сільському господарстві. Споживання води в комунальному господарстві. Стан водних ресурсів. Регулювання водних ресурсів. Охорона водних ресурсів

Тема 5. Природні комплекси (К03, К04, К11, К13, ПР01, ПР12, ПР13)

Природні комплекси. Зональні, азонанальні природні комплекси. Природні зони землі і їх характеристика. Природні зони України. Зміни природних комплексів у результаті діяльності людини. Охорона і збереження.

Тема 6. Географія материків і океанів (К03, К04, К11, К13, ПР01, ПР12, ПР13)

Світовий океан. Походження, геологічна будова та рельєф дна Світового океану. Клімат і води Світового океану. Органічний світ, донні відклади та корисні копалини Світового океану. Фізико-географічна характеристика океанів.

Загальні риси природи материків. Тектонічна, геологічна будова та рельєф материків. Клімат та внутрішні води материків. Загальна характеристика природних ресурсів материків.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Основи туристичної діяльності.

Тема 7. Основні поняття і визначення туризму. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів. (К02, К03, К04, К11, ПР01, ПР12, ПР13)

Визначення поняття «туризм». Ознаки туризму. Етапи розвитку туризму. Класифікація туризму на категорії, типи, види і форми. Мотиви туризму. Найбільш поширені види туризму.

Туристичні та туристично-рекреаційні ресурси. Класифікації туристичних ресурсів. Унікальність, багатство й різноманітність туристичних ресурсів.

Природні туристичні ресурси: суть поняття та структура. Туристичне навантаження на земельні та водні ресурси. Раціональне використання туристичних природних ресурсів. Концепція сталого розвитку сучасного туризму. Вплив туризму на довкілля та природні ресурси.

Тема 8. Поділ світу на туристичні регіони. (К02, К03, К04, ПР01, ПР12, ПР13)

Загальні відомості про регіони. Особливості природних умов і ресурсів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 8

Соціально-економічна характеристика регіонів. Загальні тенденції розвитку туризму у регіонах.

Європейський туристичний регіон (Південна, Північна, Західна, Східна Європа).

Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон (Північно-Східна, Південна, Південно-Східна Азія, Океанія, Австралія та Нова Зеландія), Індія, Непал, Шрі-Ланка, Китай, Японія, Індонезія, Таїланд, Філіппіни, Австралія.

Американський туристичний регіон (Північна, Центральна, Південна Америка, країни Карибського басейну).

Африканський туристичний регіон (Північна, Західна, Центральна, Східна, Південна Африка).

Близькосхідний туристичний регіон (країни Північної Африки та Близького Сходу).

Тема 9. Ресурсний потенціал туристичного комплексу України. Краєзнавчо-туристична характеристика регіонів України. (К03, К04, К11, К13, ПР01, ПР12, ПР13)

Загальні відомості про Україну. Особливості рельєфу. Характеристика клімату. Природні зони. Сильні сторони економічного розвитку України та їх вплив на туристські ресурси. Природно-заповідний фонд України.

Карпатський, Південний (Причорноморський), Подільський, Північно-Західний, Столичний, Північно-Східний, Придніпровський, Донецький, Центральний економічні райони.

Краєзнавчо-туристична характеристика, регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу. Склад району. Туристично-рекреаційний потенціал. Передумови та чинники розвитку геотуристської унікальності. Туристичні центри рекреаційних районів. Центри історико-культурного туризму. Бальнеологічні курорти, морські курорти. Сільський зелений туризм та екотуризм. Центри сакрального туризму. Водний туризм. Центри гірськолижного туризму. Гастрономічний туризм. Сучасний стан та особливості розвитку рекреаційного господарства. Лімітуючі чинники розвитку рекреаційного господарства району.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Вступ до географії та туристичної діяльності.								
Тема 1. Вступ. Географія як система наук.	6	2	2	2	-	-	-	-
Тема 2. Географічна оболонка та її складові.	10	2	4	4	-	-	-	-
Тема 3. Земельні ресурси.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 4. Водні ресурси.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 5. Природні комплекси.	12	4	2	6	-	-	-	-
Тема 6. Географія материків і океанів.	13	4	3	6	-	-	-	-
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 3	62	16	16	30	-	-	-	-
МОДУЛЬ 2								
Змістовий модуль 2. Основи туристичної діяльності.								
Тема 7. Основні поняття і визначення туризму. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів.	14	4	4	6	-	-	-	-
Тема 8. Поділ світу на туристичні регіони.	24	6	8	10	-	-	-	-
Тема 9. Ресурсний потенціал туристичного комплексу України. Краєзнавчо-туристична характеристика регіонів України.	19	6	3	10	-	-	-	-
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 3	58	16	16	26	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 10

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Вступ до географії та туристичної діяльності.			
1.	Вступ до географії та туристичної діяльності. Місце географії туризму у структурі географічної науки.	2	-
2.	Географічна оболонка та її складові.	4	-
3.	Земельні ресурси.	2	-
4.	Водні ресурси.	2	-
5.	Природні комплекси.	2	-
6.	Географія водної поверхні Землі.	2	-
7.	Географія суходільної поверхні Землі.	2	-
Модульний контроль		1	
Змістовий модуль 2. Основи туристичної діяльності.			
8.	Види туризму.	2	-
9.	Класифікація туристичних ресурсів.	2	
10.	Поділ світу на туристичні регіони.	6	-
11.	Краєзнавчо-туристична характеристика регіонів України.	4	-
Модульний контроль		1	-
РАЗОМ		32	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 11

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Вступ до географії та туристичної діяльності.			
1	Тема 1. Вступ. Географія як система наук. Місце географії туризму. Підготувати коротке повідомлення «Географія туризму: предмет і основні завдання». Навести конкретні приклади, як географічні знання використовуються для планування туристичних маршрутів. Поміркувати над питанням «Чому географія туризму є важливою для сталого розвитку?»	2	-
2	Тема 2. Географічна оболонка та її складові. Підготуйте доповідь на питання «Які основні закони розвитку географічної оболонки? Наведіть приклади». Проілюструйте прикладами як впливає діяльність людини на географічну оболонку.	6	-
3	Тема 3. Земельні ресурси. Підготуйте презентацію про методи оцінки родючості ґрунтів? Поміркуйте як антропогенна діяльність впливає на стан земельних ресурсів? Які заходи спрямовані на охорону та раціональне використання земельних ресурсів?	6	-
4	Тема 4. Водні ресурси. Які основні джерела прісної води на планеті? Які проблеми водних ресурсів є найбільш актуальними сьогодні?	6	-
5	Тема 5. Природні комплекси. Короткі усні або письмові повідомлення. Дайте коротку (узагальнену) характеристику таким біомам суходолу (назва біому, географічне положення, особливості клімату, флори і фауни, екологічні проблеми).	6	-
6	Тема 6. Географія материків і океанів. Робота з картами материків та океанів. Підготувати міні-проект «Географічні рекорди материків». Проаналізувати відмінності між океанами за площею, глибиною, природними ресурсами тощо.	6	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 12

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 2. Основи туристичної діяльності.			
8	<p>Тема 7. Основні поняття і визначення туризму. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів.</p> <p>Складіть письмово глосарій основних термінів і понять з теми та створіть хмару цих понять – візуальне відтворення списку слів, категорій, міток чи ярликів на єдиному спільному зображенні. Написати есе «Яке майбутнє у природних туристичних ресурсів?»</p>	6	-
9	<p>Тема 8. Поділ світу на туристичні регіони.</p> <p>Підготувати мультимедійну презентацію «Туристичний регіон світу/субрегіон світу» (назва, розміщення, поділ на субрегіони, характер природи, рівень комфортності кліматичних умов, багатство й розмаїтість рекреаційних ресурсів, можливість і зручність їх використання, природні і культурно–історичні пам'ятки, туристська інфраструктура, безпека туриста, проблеми і перспективи розвитку туризму у регіоні, тощо). Підготувати туристичну візитівку країни. Опрацювати нормативні акти, які регулюють використання земельних і водних ресурсів у туристичних зонах. Візуально зобразити вплив туристичного навантаження на природні ресурси. Обговорити шляхи вирішення проблеми.</p>	10	-
10	<p>Тема 9. Ресурсний потенціал туристичного комплексу України. Краєзнавчо-туристична характеристика регіонів України.</p> <p>Опишіть загальні тенденції розвитку туризму в Україні. Опишіть регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу. Проаналізуйте область/район, у якій народилися/проживаєте щодо розвитку туризму у ній.</p>	10	-
РАЗОМ		56	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 13

7. Індивідуальні самостійні завдання

Робота з географічною номенклатурою (картою).

Вивчити фізико-географічну номенклатуру: материки, острови, півострови; основні форми рельєфу суші; моря, затоки, океанічні течії; річки; озера, столиці та країни світу, туристичні регіони і субрегіони світу.

Підготувати есе на тему (тему обрати зі списку):

1. Географія як наука: її роль у плануванні туристичної діяльності.
2. Основні підходи до класифікації туристичних ресурсів.
3. Вплив природних умов і географічного положення на розвиток туризму.
4. Природні туристичні ресурси України: класифікація та особливості використання.
5. Національні парки світу як туристичні об'єкти: приклади та особливості.
6. Роль кліматичних факторів у формуванні туристичної привабливості регіонів.
7. Гірські ландшафти як основа розвитку активного туризму.
8. Водні ресурси та їхнє значення для рекреаційного туризму.
9. Урбанізація і туризм: міста як центри туристичної діяльності.
10. Основні принципи сталого розвитку у туристичній діяльності.
11. Екотуризм як сучасна тенденція у світовому туризмі.
12. Туристичне навантаження на природні ресурси: проблеми і рішення.
13. Використання природних парків для розвитку сталого туризму.
14. Особливості туристичної діяльності у країнах Європи.
15. Туристичний потенціал Африки: природні та культурні ресурси.
16. Вплив географічного положення на розвиток туризму в Азії.
17. Туристична привабливість Північної та Південної Америки.
18. Антарктида як унікальний напрямок екстремального туризму.
19. Туризм у контексті кліматичних змін.
20. Роль міжнародних організацій у розвитку світового туризму.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 21 / 14

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРО1 Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРО2 Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи у науках про Землю відповідно до спеціалізації.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРО3. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 15

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРО1 Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПР12 Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи у науках про Землю відповідно до спеціалізації.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 21 / 16

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає: поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі письмової роботи, тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	56	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	4	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах. 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій.	20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 17

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	2	-
Участь у дискусії	2	-
Виконання тестових завдань	7	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	45	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	56	-

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 18

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 19

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Географія	Geography
2	Туризм	Tourism
3	Турист	Tourist
4	Географія туризму	Geography of tourism
5	Географічна оболонка	Geographical envelope
6	Туристичні ресурси	Tourist resources
7	Природні туристичні ресурси	Natural tourist resources
8	Геологічні ресурси	Geological resources
9	Орографічні ресурси	Orographic resources
10	Спелеологічні ресурси	Speleological resources
11	Кліматичні ресурси	Climatic resources
12	Водні ресурси	Water resources
13	Бальнеологічні ресурси	Balneological resources
14	Туристичні регіони	Tourist regions
15	Туристично-рекреаційне районування	Tourist and recreational zoning
16	Туристично-рекреаційний потенціал	Tourist and recreational potential
17	Краєзнавча-туристична характеристика	Local history and tourist characteristics
18	Екотуризм	Ecotourism
19	Зелений туризм	Green tourism
20	Рекреація	Recreation

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 21 / 20

12. Рекомендована література

Основна література

1. Васільєва Л. А. Географія та туристична діяльність: навч. посібник. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2024. 200 с. Електронне видання. – URL: <https://library.ztu.edu.ua/ftextslocal/Vasilieva.pdf>
2. Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Географія та туристична діяльність» для здобувачів вищої освіти спеціальності 103 «Науки про Землю» (уклад.: Васільєва Л. А.), 2024. 20с. – URL: <https://learn.ztu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=214597&forceview=1>
3. Вихованець Г. В. Фізична географія материків і океанів : навч.–метод. посіб. / Г. В. Вихованець, Л. В. Гижко, Л. В. Орган. – Одеса : Одес. нац. ун–т ім. І.І. Мечникова, Кафедра фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій. – Одеса : ОНУ, 2021. – 208 с.
4. Географія материків та океанів : навч. посіб. / уклад. О. Лаврик. – 2–ге вид., перероб. і доп. – Житомир, 2021. – 231 с.
5. Война І. М. Географія населення: навчально–методичний посібник. 2023.
6. Географія світового господарства : посіб. для самостійної роботи студ. / А. О. Максютов ; МОН України, Уманський держ. пед. ун–т імені Павла Тичини, Каф. географії та метод. її навч. – Умань : Візаві, 2023. – 122 с.
7. Ємчук Т.В., Чубрей О.С. Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу : навч.- метод. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 88 с.
8. Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР, «Про туризм» <https://ips.ligazakon.net/document/Z950324?an=1>
9. Аріон О.В., Уліганець С.І., Дмитрук О.Ю. Географія туризму: навчально-методичний посібник – 2 вид., перероблено та допов. К. : , 2019. - 206 с.
10. Монастирський В. Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник / В.Р. Монастирський // ННВК «АТБ» – Львів, 2022. – 200 с.
11. Бездухов О. А. Практикум з географії туризму. – Ніжин: НДУ ім. Миколи Гоголя, 2023. – 31 с. : іл. – Видання 2–е, перероблене та доповнене.
12. Туристські ресурси України : підручник / М. М. Покоłodна, Т. В. Гордієнко, І. Л. Полчанінова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 222 с.
13. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу : навчальний посібник. Ніжин : Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
14. Теоретичні основи рекреаційної географії : навчальний посібник . С. І. Сюткін, А. О. Корнус, О. Г. Корнус, О. С. Данильченко, О. М. Король; за загальною редакцією С. І. Сюткіна. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2022. 72 с.

Допоміжна література

1. Шевчук Л.М., Герасимчук О.Л., Васільєва Л.А. Аналіз географічних особливостей Житомирського Полісся, його природних ресурсів та потенціалу для розвитку туризму. Географія та туризм. Вип. 73., 2023. С. 16-25.
2. Клапчук В.М. Географія курортів України (вибрані лекції) : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2023. 48 с.
3. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К. : КНУ, 2001. 397 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-23.10- 05.01/103.00.1/Б/ОК4- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 21

4. Богатирьова Г.А., Ніколайчук О.А., Романуха О.М., Снігур К.В. Організація туристичної діяльності: методика та практика : навч. посіб. . Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 159 с.
5. Біогеографія : навч. посіб. / О. В. Іщук, М. М. Світельський, М. І. Федючка [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Іщук. – Херсон : Олді–плюс, 2019. – 336 с.
6. Рекреаційні комплекси світу : навч. посібник / І. Л. Полчанінова, М. М. Покоłodна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М.Бекетова. –Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. –107с.
7. Війна та туризм: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 11 листопада 2022 р.). К.:ТОВ «Геопрінт»,2022. 319 с.
8. Гайченко В.А., Гудков І. М. Загальне природокористування. Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт]. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=15139
9. Гігієна санаторно-курортних, оздоровчих закладів та рекреаційних зон : учбовий посібник. В. В. Бабієнко, А. В. Мокієнко, Р. Г. Процюк, Є. В. Опря. Одеса : Прес-кур'єр, 2022, 348 с.
10. Гілецький Й. Класифікація туристсько–рекреаційних ресурсів за геосферним підходом. URL: <http://geoinfo.if.ua/klasifikatsiya-turystsko-rekreatsijnyh-resursiv-za-heosfernym-pidhodom>
11. Клапчук В.М. Сучасна курортна справа України (вибрані лекції) : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2023. 89 с
12. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання. Є.Є. Павленко, Г.С. Ільницька, В.О. Павленко. Х. : НФаУ. 2021. 114 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. «Все про туризм – туристична бібліотека». URL: <http://tourlib.net>
2. Всесвітня рада з туризму і подорожей (англ.). URL: http://www.wttc.org/eng/Tourism_Research/Economic_Data_Search_Tool/index.php
3. Офіційний сайт Світової спадщини ЮНЕСКО (англ.). URL: <http://whc.unesco.org>
4. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (<https://mepr.gov.ua/>);
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>).
6. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www.unwto.org>
7. Yearbook of Tourism Statistics. URL: <http://statistics.unwto.org/content/yearbook-tourism-statistics>